

UZASADNIENIE

J. M. wniosła pozew przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty, wydanego w postępowaniu upominawczym z dnia 23.09.2002r. przez Sąd Rejonowy w P. w sprawie (...), zaopatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 25 kwietnia 2013r. w części dotyczącej odpowiedzialności powódki jako małżonki dłużnika. Wraz z pozwem powódka złożyła wniosek o udzielenie zabezpieczenia powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego toczącego się pod sygnaturą akt (...) przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w P..

Do pozwu powódka dołączyła odpis prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 29.12.2006r. w przedmiocie ustanowienia rozdzielności majątkowej powódki i jej męża A. M.. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż w dniu 23.09.2002r. Sąd Rejonowy w P. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym przeciwko dłużnikowi A. M.. W związku z wnioskiem wierzyciela, Sąd Rejonowy w S. (...) Wydział Cywilny z siedzibą w P. nadał powyższemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności przeciwko dłużnikowi, jak i małżonce dłużnika – powódce, z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową majątkową. Powódka podniosła, że nie była stroną umowy z tytułu której powstały długi jej męża, nie wyrażała również zgody na zaciągnięcie zobowiązań przez męża i z tego względu nie powinna ponosić odpowiedzialności za zaciągnięte przez niego zobowiązania.

Nadto, zdaniem powódki, roszczenia z nakazu zapłaty z dnia 23.09.2002r. uległy przedawnieniu. Zgodnie bowiem z art. 125 kc roszczenia stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przez sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez Sąd przedawniają się z upływem lat dziesięciu. Powódka wskazuje, iż bieg przedawnienia nie był przez ostatnie 10 lat przerywany, gdyż nie wywołują przerw biegu przedawnienia czynności o charakterze przygotowawczym do dochodzonego roszczenia. Zgodnie ze stanowiskiem przeważającym, wyrażonym najpierw w piśmiennictwie, na temat znaczenia prawnego sądowego dochodzenia roszczeń, za którym Sąd Najwyższy opowiedział się w wyroku z dnia 22 lutego 1973r. (III PRN 111/72, nie publ.) i z dnia 4 sierpnia 1977r. (VI PR 160/77, nie publ.) oraz w uchwale z dnia 20 lutego 1974r. (III CZP, 2/74, OSNCO 1975, nr 2, poz. 18) wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia.

Pozwana (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. wniosła o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana zaprzeczyła wszystkim twierdzeniom powódki, poza wyraźnie przyznanymi. Wskazała na przepis art. 840 § 1 pkt 3 kpc, który wyposaża powódkę w legitymację do wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego. Zwróciła jednak uwagę, że małżonkowi przysługuje powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności wówczas, gdy twierdzi, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi się nie należy. Nadto małżonek dłużnika nie może podnieść wszelkich zarzutów, z którymi mógł wystąpić dłużnik, ale tylko te, których dłużnik wcześniej nie mógł podnieść. Pod tym tylko warunkiem powództwo opozycyjne małżonka dłużnika może być oparte także na zarzutach dotyczących zdarzeń, które wystąpiły przed powstaniem tytułu egzekucyjnego. Biorąc pod uwagę powyższe, kwestionowanie przez powódkę ważności umowy pożyczki z powodu braku zgody współmałżonka na zaciągnięcie zobowiązania, nie może mieć miejsca w tym postępowaniu. Zdaniem strony pozwanej nie było bowiem żadnych przeszkód ku temu, aby małżonek dłużnika zaskarżył wydany nakaz zapłaty, podnosząc zarzut nieważności umowy, czego nie uczynił, a bierność małżonka powódki wynikała zapewne z tego, że wbrew twierdzeniom powódki, wyraziła ona zgodę na zawarcie umowy pożyczki przez męża ze (...).

Także podnoszony przez powódkę zarzut przedawnienia roszczenia jest w ocenie pozwanej chybiony. Pozwana podkreśla, iż dochodzi roszczenia w postępowaniu egzekucyjnym wytoczonym przeciwko powódce na podstawie tytułu wykonawczego uzyskanego w sprawie (...). Kwestię przedawnienia należności wynikających z tego orzeczenia reguluje przepis art. 125 kc, zgodnie z którym bieg przedawnienia należy liczyć od daty uprawomocnienia się

orzeczenia, natomiast po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. Pozwana przedstawiła stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 17.12.2004r., zgodnie z którym „wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia, bez względu na to, czy dotyczy on sądowego czy pozasądowego tytułu egzekucyjnego” (II CK 276/04, Lex nr 284135).

Pozwana wskazuje, że zarówno wierzyciel pierwotny, jak i sama pozwana, podjęli szereg czynności, które przerwały bieg przedawnienia:

- w dniu 09.10.2002r. poprzednik prawny pozwanej (S. (...) w G.) wystąpiła o nadanie klauzuli wykonalności na swoją rzecz;
- w dniu 27.02.2003r. pozwana wystąpiła o wszczęcie egzekucji (postępowanie umorzone w dniu 12.01.2005r.);
- w dniu 16.12.2005r. pozwana wystąpiła o nadanie klauzuli wykonalności na swoją rzecz (wniosek uwzględniony postanowieniem z dnia 30.12.2005r.);
- w dniu 04.07.2007r. pozwana wystąpiła o wszczęcie egzekucji (postępowanie zostało umorzone w dniu 09.03.2010r.);
- w dniu 01.10.2012r. pozwana wystąpiła o wszczęcie egzekucji (egzekucja w toku).

Strona pozwana podniosła, że w każdym wypadku, gdy dłużnik zaprzecza zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, powinien wykazać jakie zdarzenie kwestionuje i przedstawić dowody na poparcie swych twierdzeń. Powódka w niniejszej sprawie nie wykazała w żaden sposób, aby którakolwiek z przesłanek powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności zaistniała, na niej bowiem spoczywa ciężar udowodnienia faktu zaistnienia przesłanek określonych w treści art. 840 kpc. Dlatego mając na względzie również przepis art. 843 § 3 kpc powództwo winno podlegać oddaleniu.

W dalszych pismach procesowych powódka podtrzymała swoje stanowisko wyrażone w pozwie. Powódka podniosła także, iż załączone do odpowiedzi na pozew oświadczenie współmałżonka pożyczkobiorcy nie zostało przez nią podpisane, a ona sama nigdy nie zgadzała się na zaciągnięcie takiego zobowiązania. Pozwana natomiast pierwszy raz przedstawiła taki dokument, który zdaniem powódki został stworzony na potrzeby niniejszego postępowania.

W toku rozprawy powódka wskazała, że w czasie nadawania klauzuli wykonalności przeciwko jej osobie jako małżonce dłużnika, nie łączyła jej z mężem wspólność majątkowa małżeńska, na dowód czego dołączyła do pozwu wyrok ustanawiający rozdzielność majątkową z dniem 29.12.2006r., a także wniosła o przeprowadzenie dowodu z akt o sygn. (...)tutejszego Sądu na podaną przez nią okoliczność.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 23.09.2002r. Sąd Rejonowy w P. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym na rzecz S. z siedzibą w G. przeciwko A. M..

(dowód: nakaz zapłaty z 23.09.2002r. k. 35)

Wierzyciel S.w G. złożyła w dniu 09.10.2002r. wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty Sądu Rejonowego w P., sygn. akt(...) z dnia 23.09.2002r.

(dowód: wniosek o nadanie klauzuli wykonalności k. 36)

A. Sp. z o.o. złożyła w dniu 27.02.2003r. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko A. M. do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w P.. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji

(dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji k. 37, postanowienie o umorzeniu postępowania k. 38)

W związku z dokonaniem powierniczego przelewu wierzytelności A. sp. z o.o. wystąpiła w dniu 16.12.2005r. z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu sygn. akt (...) z dnia 23.09.2002r. na jej rzecz.

(dowód: wniosek o nadanie klauzuli wykonalności k.39)

Postanowieniem z dnia 30.12.2005r. Sąd Rejonowy w P. nadał prawomocnemu nakazowi zapłaty z dnia 23.09.2002r. klauzulę wykonalności na rzecz A. sp. z o.o. z siedzibą w S., na którą przeszło uprawnienie wierzyciela S. z siedzibą w G..

(dowód: postanowienie z dnia 30.12.2005r. k. 40)

Wyrokiem z dnia 29.12.2006r. wydanym w sprawie (...) Sąd Rejonowy w P. ustanowił rozdzielność majątkową J. M. i A. M..

(dowód: wyrok z dnia 29.12.2006r. k. 58 w aktach sprawy (...))

W dniu 04.07.2007r. A. sp. z o.o. złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi A. M.. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w P. W. M. umorzył postępowanie egzekucyjne z uwagi na stwierdzenie bezskuteczności egzekucji.

(dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji k.42, postanowienie z dn. 09.03.2010r. k. 43)

Kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji został złożony przez A. sp. z o.o. w dniu 01.10.2012r. do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w L..

(dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 01.10.2012r. k. 44)

W dniu 25.04.2013r. Sąd Rejonowy w S. (...) Wydział Cywilny z siedzibą w P. na wniosek A. sp. z o.o. nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 23.09.2002r. wydanemu przez Sąd Rejonowy w P. w sprawie (...) przeciwko dłużnikowi A. M., także przeciwko małżonce dłużnika J. M. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową.

(dowód: postanowienie z dnia 25.04.2013r. k. 3 w aktach sprawy (...))

A. sp. z o.o. złożyła wniosek o rozszerzenie egzekucji w sprawie i wniosła o wszczęcie postępowania w stosunku do małżonki dłużnika J. M. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową małżeńską. Jednocześnie wniosła o dokonanie opisu i oszacowania nieruchomości położonej w miejscowości S. Gm. P., w stosunku do której dłużnikom przysługuje prawo własności.

(dowód: wniosek z dnia 23.05.2013r. k. 30-31 w aktach sprawy (...), wydruk z księgi wieczystej k. 32-40)

Pismem z dnia 14.03.2013r. J. M. została zawiadomiona o wszczęciu egzekucji z wniosku A. sp. z o.o. przeciwko A. M. z nieruchomości położonej w S., dla której Sąd Rejonowy w S. (...) Wydział Ksiąg Wieczystych w P. prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...).

(dowód: zawiadomienie uczestnika postępowania egzekucyjnego z dnia 14.03.2013r. k. 16 w aktach sprawy (...))

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powódki jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 1 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu

stwierdzającego to przejście. Podkreślić należy, iż powództwo opozycyjne nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. Jego celem jest pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, nie zaś podważenie treści orzeczenia sądowego, które zaopatrzone w klauzulę wykonalności. W drodze tego powództwa można zatem zwalczać tytuł wykonawczy powołując się na zdarzenia, które zaszły przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, jak również na zdarzenia zaistniałe pomiędzy powstaniem tytułu egzekucyjnego a nadaniem tytułowi klauzuli wykonalności.

W niniejszej sprawie powódka, występując o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, podnosiła zarzut przedawnienia roszczenia, a także nieważności umowy pożyczki z powodu braku jej zgody na zaciągnięcie zobowiązania, ostatecznie oparła swoje roszczenie na zarzucie braku przesłanek do wydania w stosunku do niej klauzuli wykonalności.

Wskazać należy, że małżonek dłużnika niebędący dłużnikiem osobistym z chwilą nadania przeciwko niemu klauzuli wykonalności na podstawie art. 787 k.p.c. staje się dłużnikiem egzekwowanym i dlatego przysługuje mu obrona za pomocą środków przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym. Małżonek dłużnika, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności może oprzeć powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności na wszystkich trzech podstawach wymienionych w art. 840 § 1 k.p.c., a nie tylko na podstawie z pkt 3 (tak. Edmund Wengerek w "Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne" tom I, Wydawnictwo Zrzeszenia Prawników Polskich, Warszawa 1994 r. str. 350 - 351 oraz 367).

W ocenie Sądu powódka skutecznie wykazała, iż w chwili nadawania przeciwko niej klauzuli wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty, nie łączyła jej z mężem wspólność majątkowa małżeńska, na dowód czego przedłożyła wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 29 grudnia 2006 roku w sprawie o sygn. (...).

W postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólności majątkową, Sąd bada, czy tytuł egzekucyjny odpowiada ustawowym wymogom oraz czy wskazana przez wierzyciela osoba jest małżonkiem dłużnika określonego w tytule egzekucyjnym, czy małżonków łączy ustrój wspólności majątkowej i czy ustrój ten istniał w dacie wydania tytułu egzekucyjnego oraz czy pozostaje w trakcie postępowania klauzulowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 1967r., I CZ 18/67, OSNC 1968, nr 2 poz. 97). Do nadania klauzuli wykonalności w trybie art. 787 kpc niezbędne jest zatem ustalenie, że wierzycielność powstała w czasie trwania małżeństwa oraz że w tym czasie małżonkowie podlegali ustrojowi wspólności majątkowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1973r., I PZ 59/73, OSP 1975, z. 2, poz.35).

W niniejszym stanie faktycznym pomiędzy dłużnikiem a jego małżonką rozdzielność majątkowa została ustanowiona na mocy prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w P. z dniem 29 grudnia 2006 roku. Oczywistym jest zatem, że w dacie orzekania w przedmiocie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika przez Sąd Rejonowy w S., to jest 25 kwietnia 2013r. wspólność majątkowa pomiędzy małżonkami już nie istniała, nie zostały zatem spełnione wszystkie niezbędne przesłanki do nadania klauzuli wykonalności przeciwko powódce.

Okoliczność, iż małżonka dłużnika nie powoływała się w postępowaniu klauzulowym na orzeczenie Sądu ustanawiające rozdzielność majątkową między małżonkami, nie pozbawia jej możliwości skutecznego podnoszenia tego zarzutu w postępowaniu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Tym bardziej, że w odróżnieniu od umownego wyłączenia wspólności ustawowej (art. 47 § 2 k.r. i op.) sądowe zniesienie wspólności majątkowej wywołuje skutki wobec osób trzecich (art. 435 § 1 k.p.c. w związku z art. 452 k.p.c.)

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia przedmiotowego roszczenia Sąd podzielił zdanie pozwanej spółki. Na skutek wielokrotnego udokumentowanego przerwania biegu przedawnienia przedmiotowe roszczenie przysługujące pozwanej względem małżonka powódki nie przedawniło się.

Na marginesie wskazać należy, iż powódka nie udowodniła jakoby podpis złożony na oświadczeniu współmałżonka pożyczkobiorcy (k.34 akt) nie został nakreślony przez powódkę, zaś zgodnie z art. 6 kc to na powódce spoczywał ciężar tego dowodu.

Mając powyższe na uwadze należy wskazać, iż doszło do zdarzenia wypełniającego dyspozycję art. 840 § 1 pkt 1 kpc. Sąd doszedł do przekonania, iż roszczenie powódki zasługuje na uwzględnienie, a tym samym należy pozbawić wykonalności wskazany wyżej tytuł w żądanym zakresie.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął w oparciu o przepis art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W tym przypadku jest to kwota 200 zł tytułem zwrotu kosztów opłaty sądowej od pozwu.

z/

1. odpis orzeczenia z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanej;
2. za 14 dni bądź z apelacją;
3. treść uzasadnienia umieścić w systemie SAWA.

Pisz, dnia 01.07.2014r.